

Ingmar Bergman

Patrik Vacek

(jaro 2008) – přednáška č. 1 (k), 17. 5. 2008

Ingmar Bergman: první polovina 50. let

- Zatímco město spí (While The City Sleeps), 1950, černobílý
- U nás se to stát nemůže (High Tension), 1950, černobílý
- Letní sen (Summer Interlude), 1951, černobílý
- Rozvedený (Divorced), 1951, černobílý
- Reklamy na mýdlo Bris (Breeze Soap Commercials), 1951 – 1953, čb
- Čekání žen (Waiting Women/Secrets of Women), 1952, černobílý
- Léto s Monikou (Summer With Monika), 1953, černobílý
- Večer kejklířů (The Naked Night/Sawdust and Tinsel), 1953, černobílý
- Lekce v lásce (A Lesson in Love), 1954, černobílý
- Sen žen (Dreams/Journey into Autumn), 1955, černobílý

Ingmar Bergman: 1. pol. 50. let (I)

- **Zatímco město spí (While The City Sleeps), 1950, B/W**
- Scénář filmu napsal napsal Per Anders Fogelström na základě svého románu „Členové gangu“; Ingmar Bergman se podílel na filmu pouze okrajově, ale rozvinul hlavní postavu mladého kriminálního Jompy. Ten vede skupinu mladistvých, kteří se pokoušejí vymanit z života naplněného zločinem, ale díky špatnému Jompově vlivu se jim to nedaří. S Jompou nic nezmůže ani jeho přítelkyně a později manželka Iris, která otěhotní, ale ani očekávání potomka s jejím partnerem nic nezmůže. Nakonec jej i jeho ženu dopadne policie, když se se členy svého gangu pokusí vyloupit zastavárnu.
- Film představuje první spolupráci I. B. se spisovatelem P. A. Fogelström, jehož román z roku 1951 zfilmoval I. B. v roce 1953 pod názvem Léto s Monikou.

Ingmar Bergman: 1. pol. 50. let (II)

- **U nás se to stát nemůže (Hight Tension), 1950, B/W**
- První a poslední špionážní thriller Ingmara Bergmana
- Film se snaží budit představu, že nebezpeční političtí špioni mohou působit i v tak nevinné a idylické zemi, jakou představuje neutrální Švédsko
- Britský distribuční název High Tension předznamenává konec hlavního padoucha
- Západoněmecký titul Menschenjagd naznačuje politický hon na člověka (DDR-NSR)
- Hra se jmény: Rozvědčík Atkä Natas = Äkta Satan (Skutečný ďábel); jméno lodi Mrofnimok Gadynd = Kominform Nydag (Ny Dag – Nový den) – název švédského komunistického deníku – *čteno pozpátku*
- Film měl úspěch i díky návratu herečky Signe Hasso z Hollywoodu
- Bergmanovy pochybnosti o jejím obsazení
- Film stáhl z kin Ingmar Bergman, krátce uváděn v Anglii (název High Tension)

Ingmar Bergman: 1. pol. 50. let (III)

- **Letní sen (Summer Interlude), 1951, B/W**
- *„Pro mě je Letní sen jedním z mých nejdůležitějších filmů. I když se někomu může zdát, že už je pasé, pro mě tomu tak není. Pro mě šlo o první film, o němž jsem věděl, že jsem ho natočil zcela nezávisle, ve svém vlastním stylu; byl natočen jako úplně můj, žádný se mu nepodobal, bylo to zcela mé dílo (...) Najednou jsem si uvědomil, že jsem dokázal postavit kameru na to správné místo a byl jsem schopen dosáhnout dobrých výsledků.“*
Ingmar Bergman
- Ve svém článku Bergmanorama vyzdvihl Jean-Luc Godard tento Bergmanův film mezi pět či šest nejkrásnějších filmů všech dob. (Bergman zastával vůči JLG opačný přístup); „Miluji Letní sen“ (JLG)
- „Mistrovské dílo“ (Robin Wood)
- „Bergman found his style in this film, and it is regarded by cinema historians not only as his breakthrough but also as the beginning of ‘a new, great epoch in Swedish films.’“ (Pauline Kael)

Ingmar Bergman: 1. pol. 50. let (IV)

- S Letním snem zaznamenal Bergman první skutečný úspěch u švédské kritiky
 - Film byl uveden v USA až o 3 roky později (1954)
 - Dobrého přijetí se filmu dostalo i ve Francii a Itálii
 - 1952 – čestné uznání za scénář a režii (Švédská filmová společnost)
-
- **Reklamy na mýdlo Bris (Breeze Soap Commercials), 1951/53, B/W**

Ingmar Bergman: 1. pol. 50. let (V)

- **Rozvedený (Divorced), 1951, B/W**
- Čtvrtá spolupráce Ingmara Bergmana a Herberta Grevenia (význačný divadelní kritik a dramatik, který až do pozdních let pracoval jako dramaturg v Dramatenu); také třetí scénář I. B. Ingmar Bergman, jenž režíroval Gustav Molander.
- Veškerá odborná literatura zabývající se dílem I. B. tento film ignoruje – většinový podíl byl zřejmě připisován Greveniovi a Molanderovi.
- Většina stockholmských kritiků oceňovala půvab představitelky hlavní role a jistou režii Gustava Molandera, ale zároveň spatřovali nedostatky v psychologické charakterizaci postav.

Ingmar Bergman: 1. pol. 50. let (VI)

- **Čekání žen (Waiting Women/Secrets of Women), 1952, B/W**
- Jedna ze čtyř bergmanovských komedií
- Bergman se mihne v roli muže na schodech před gynekologickou ordinací
- Scénář inspirován zážitkem tehdejší Bergmanovy manželky Gun Grut
- Film byl uveden na filmovém festivalu v Benátkách v roce 1953 – dočkal se jen malé pozornosti
- Klasická „výťahová“ scéna s Evou Dahlbeck a Gunnarem Björnstrandem
- Vřelé přijetí švédskou filmovou kritikou; Bergman jako tvůrce s jedinečným porozuměním nitru žen a jejich emocionálním krizím
- V žebříčku švédské filmové kritiky v časopise Filmy Nyheter 1952/53 – „1“
- Jako většina Bergmanových filmů z 1. pol. 50. let, byl i tento nejprve uveden na zahraničních trzích Latinské Ameriky (1956 – Brazílie, Argentina, Urug.)
- Francie 1959, USA 1961 (hodnoceno jako „muzeální záležitost“), DDR 1972 – „smutný film vyjevující omezenost buržoazní společnosti“

Ingmar Bergman: 1. pol. 50. let (VII)

- **Léto s Monikou (Summer With Monika), 1953, černobílý**
- Nostalgické vzpomínky I. Bergmana a členů štábu na natáčení (IB a HA)
- Téma úniku mladého pár před odpovědností
- Švédská kritika přijala film vřele (oceňování realismu vs. neobvyklé ladění, mizerný střih, mdlé tempo, nešťastné obsazení)
- Sexy obraz Harriet Andersson prodával film ve Švédsku i v zahraničí
- V roce 1958 oživil zájem o film J. L. Godard
- The Story Of A Bad Girl – první distribuční název filmu v USA a kauza
- V roce 1960 byl film uveden v USA znovu – pod původním názvem, ale nálepky pornografického filmu se nezbavil
- 1954 – Cahiers du Cinéma: „Nejerotičtější film od Machatého Extase“

Ingmar Bergman: 1. pol. 50. let (VIII)

- **Večer kejklířů, 1953, B/W (The Naked Night/Sawdust and Tinsel)**
- Charakteristika Jesseho Kalina a Název The Naked Night (USA)
- První z „expresionistických filmů“ Ingmara Bergmana
- Večer kejklířů jako počátek spolupráce IB a Svena Nykvista
- Složitě aranžmá jako zkouška kameramana Nykvista
- Scénář byl přetištěn jako novella v časopise Allers Familjejournal a doplněn fotografiemi z filmu
- Film snímali 3 kameramani: Göran Strindberg, Hilding Bladh a Sven Nykvist
- Odmítavá reakce v USA, kladné přijetí v Latinské Americe

Ingmar Bergman: 60. léta 20. století

- Ďáblovo oko (1960)
- Jako v zrcadle (1961)
- Hosté Večeře Páně (1963)
- Mlčení (1963)
- A co všechny ty ženy (1964)
- Persona (1966)
- Hodina vlků (1968)
- Hanba (1968)
- Obřad (1969)
- Náruživost (1969)